

Dosarul nr. 2ra-635/20

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Briceni) E. Tverdohleb

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

D E C I Z I E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată "Flaronis" și Întreprinderea cu Capital Străin "Agrorus-Moldova" Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Flaronis" și Întreprinderea cu Capital Străin "Agrorus-Moldova" Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale "Părtaș" Societate cu Răspundere Limitată, Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei și penalității,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Ioxa Ghenadii, s-a casat hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătoria Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 11 iunie 2013, SRL „Flaronis” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Părtaș” SRL cu privire la încasarea datoriei și penalității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în perioada anilor 2010-2012 a încheiat cu pârâtul contracte de vânzare-cumpărare.

Astfel la 25 martie 2010, a încheiat contractul nr. 15, în baza căruia a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale:

- seria SU nr. 2349947 din 25 martie 2010 în sumă de 228 975 de lei;
- seria SU nr.2350000 din 15 aprilie 2010 în sumă de 36 330 lei;
- seria SU nr. 3324492 din 04 mai 2010 în sumă de 1 334 614,53 de lei.

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele

adiționale cu nr. 1 din 25 martie 2010, nr. 2 din 15 aprilie 2010, nr. 3 din 05 mai 2010, nr. 4 din 04 mai 2010.

La 19 mai 2011 a încheiat cu pârâtul contractul nr. 40, în baza căruia a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale:

- seria JB nr. 0258734 din 19 mai 2011 în sumă de 198 296 de lei;
- seria JB nr. 0258799 din 06 iunie 2011 în sumă de 68 516 lei;
- seria JB nr. 0342533 din 22 iulie 2011 în sumă de 145 783,20 de lei;
- seria JB nr. 0342618 din 05 octombrie 2011 în sumă de 3 152,10 lei.

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale nr. 1 din 19 mai 2011, nr. 2 din 19 mai 2011, nr. 3 din 06 iunie 2011, nr. 4 din 22 iulie 2011, nr. 5 din 22 iulie 2011, nr. 6 din 05 octombrie 2011.

În baza contractului nr. 7 din 23 martie 2012, a livrat SC „Părtaș” SRL produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale:

- seria JB nr. 0342681 din 23 martie 2012 în sumă de 143 468 de lei;
- seria JB nr.0342695 din 02 aprilie 2012 în sumă de 285 896 de lei;
- seria JB nr. 0342696 din 02 aprilie 2012 în sumă de 71 474 de lei;
- seria JB nr.0342738 din 19 aprilie 2012 în sumă de 100 400,75 de lei;
- seria JB nr. 0342739 din 19 aprilie 2012 în sumă de 67 759,25 de lei;
- seria JB nr.1017424 din 16 mai 2012 în sumă de 81 0845,70 de lei;
- seria JB nr. 1017695 din 19 iunie 2012 în sumă de 28 709,60 de lei;
- seria JB nr. 1017708 din 25 iunie 2012 în sumă de 79 815 lei;
- seria JB nr.1017751 din 05 iulie 2012 în sumă de 63 648,00 de lei;
- seria JB nr. 1017785 din 17 iulie 2012 în sumă de 82 368 de lei;
- seria JB nr. 1017818 din 02 august 2012 în sumă de 78 795 de lei;
- seria JB nr.1017821 din 03 august 2012 în sumă de 97 658,20 lei;
- seria JB nr.1017906 din 05 noiembrie 2012 în sumă de 3 837,60 de lei.

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitare au fost specificate în actele adiționale: nr. 1 din 23 martie 2012, nr. 2 din 02 aprilie 2012, nr. 3 din 02 aprilie 2012, nr. 4 din 19 aprilie 2012, nr. 5 din 19 aprilie 2012, nr. 6 din 19 aprilie 2012, nr. 7 din 16 mai 2012, nr. 8 din 16 mai 2012, nr. 9 din 19 iunie 2012, nr. 10 din 25 iunie 2012, nr. 11 din 05 iulie 2012, nr. 12 din 17 iulie 2012, nr. 13 din 02 august 2012, nr. 14 din 03 august 2012, nr. 15 din 05 noiembrie 2012.

Reclamantul a menționat că în perioada anilor 2010-2012 pârâtul nu a respectat graficul de achitare a datoriei prevăzute în contracte, dar a achitat doar parțial datoria și anume:

- prin ordinul de plată nr. 2 din 31 ianuarie 2011- suma de 200 000 lei;
- prin ordinul de plată nr. 5 din 01 martie 2011 - suma de 1 000 000 lei;
- prin ordinul de plată nr. 30 din 29 martie 2012 - suma de 280 000 lei.

Datoria restantă în sumă de 2 447 101,93 de lei nu a fost restituită.

De asemenea, a precizat că în contractele de vânzare-cumpărare nominalizate, a fost prevăzută penalitatea în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, care constituie 1 000 de lei și 0,8% din mărimea datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel având în vedere că ultimul contract a fost încheiat la 23 martie 2012, perioada de întârziere a achitării datoriei începe din 01 decembrie 2012 și astfel penalitatea de întârziere constituie suma de 3 582 558,06 lei.

Drept urmare a adresărilor către pârât de a executa obligația de achitare a plății pentru marfa livrată, ultimul a recunoscut existența acesteia, însă a invocat situația materială precară.

Prin încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni, a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată între SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL cu încetarea procesului civil.

Prin decizia din 10 martie 2014 a Curții de Apel Bălți au fost respinse recursurile declarate de SC „Părtaș” SRL și Ghenadii Ioxa și a fost menținută încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni.

Prin încheierea din 26 mai 2014 a Judecătorei Briceni, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia și a fost casată încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Prin încheierea protocolară din 07 iulie 2014 a Judecătorei Briceni, au fost atrași în calitate de copârâți Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia.

Prin încheierea din 12 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni, a fost reluat procesul civil, suspendat prin încheierea din 08 aprilie 2015 a Judecătorei Briceni.

Prin încheierea din 21 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni, a fost încetat procesul civil cu anularea măsurilor de asigurare aplicate prin încheierea din 21 noiembrie 2014 a Judecătorei Briceni.

Prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admis recursul declarat de SRL „Flaronis” și a fost casată încheierea din 21 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni, cu restituirea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond.

Prin încheierea din 05 mai 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, a fost înlocuită SRL „Flaronis” cu succesorul în drepturi parțiale la cererea de încasare a datoriei în baza contractului de cesiune de creanță din 01 martie 2017 - ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL.

La 23 mai 2017, SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL au depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care au solicitat încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia în beneficiul ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL a sumei de 2 447 101, 93 de lei cu titlu de datorie, încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia în beneficiul SRL „Flaronis” a sumei de 3 523 680 de lei cu titlu de penalitate, suma de 5 000 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 197,5 lei cu titlu de cheltuieli de executare (f.d.33-34 Vol. II).

Prin hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL.

S-a încasat în mod solidar de la Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii în beneficiul ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL suma de 2 447 101,93 de lei cu titlu de datorie în baza contractelor de cumpărarea-vânzare nr. 15 din 25 martie 2010, nr. 40 din 19 mai 2011, nr. 07 din 23 martie 2012 și a contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013.

S-a încasat în mod solidar de la Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii în beneficiul SRL „Flaronis” suma de 307 297,50 de lei cu titlu de penalitate de întârziere, conform capitolului II din contractul de fidejusiune, suma de 250 000 lei cu titlu de penalitate de întârziere conform capitolului IV din contractul de fidejusiune, suma

de 50 000 lei cu titlu de taxa de stat, suma de 2197,50 de lei cu titlu de cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii, suma de 100 lei cu titlu de cheltuieli pentru publicarea anunțului în ziar.

S-a încasat în mod solidar de la Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii în beneficiul statului suma de 45 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Ioxa Ghenadii și s-a menținut hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni.

Prin decizia din 31 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Ioxa Ghenadii, s-a casat integral decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d. 217-226 Vol. II).

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Ghenadii Ioxa, s-a casat hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins acțiunea depusă de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei.

Procesul civil, la acțiunea depusă de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva SC „Părtaș” SRL, s-a încetat.

La 31 ianuarie 2020, SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenții, în motivarea recursului au menționat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material și anume art. 664 alin. (3), 1167 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019), însă urma să aplice prevederile art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, fapt ce a dus la o concluzie greșită a instanței de apel.

Astfel recurenții au invocat că instanța de apel eronat a concluzionat că deși obligația se stinge prin lichidarea persoanei juridice (debitor SRL „Părtaș”), nu a aplicat excepția în cazul în care persoanei juridice lichidate se transmite prin legea prevăzută de art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, altei persoane – fidejuserilor Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadie.

Or, degrevarea de obligații a debitorului SRL „Părtaș” lichidat, nu atrage degrevarea de obligații a fidejuserilor Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadie, cum a concluzionat instanța de apel.

Recurenții au specificat că prin emiterea deciziei instanței de apel, au fost lipsiți de dreptul de a-și recupera mijloacele financiare pentru marfa livrată conform contractelor de vânzare-cumpărare și prin urmare, eficacitatea fidejuserii, care îndeplinește funcția de garanție pe care a prevăzut-o creditorul față de patrimoniul fidejuserilor Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii a rămas nerealizată.

La 03 martie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de Ioxa Ghenadie la 09 martie 2020 (f.d. 39 Vol. III).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 15 octombrie 2019, iar la 18 decembrie 2019, SRL "Flaronis" a recepționat decizia motivată a instanței de apel.

Astfel recursul declarat de SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL la 31 ianuarie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aici, Colegiul menționează că din economia art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, rezultă cu suficientă precizie că trimiterea la rejudecare doar o singură dată pentru erori ce nu pot fi corectate de către instanța de recurs se referă în exclusivitate la retrimiterile repetate ale proceselor cauzate de erori anterior constatate de către instanța de recurs pe fondurile acțiunilor examinate.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că netrimiterea cauzei spre rejudecare a doua oară, a fost concepută de legiuitor ca o dispoziție edictată în favoarea părților, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil a cauzelor, însă, în speță, aplicarea acestei dispoziții este în defavoarea recurentului, aplicarea ei producându-i daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare.

În speță, prin decizia din 31 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, instanța de recurs nu a examinat fondul cauzei, iar erorile depistate nu au fost anterior constatate și nu au constituit motiv de trimitere a cauzei la rejudecare

S-a stabilit că la 25 martie 2010, între SRL "Flaronis" (în calitate de vânzător) și SC "Părtaș" SRL (în calitate de cumpărător), a fost încheiat contractul nr. 15 de livrare a produselor de uz fitosanitar (f.d. 4 Vol. I).

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale cu nr. 1 din 25 martie 2010, nr. 2 din 15 aprilie 2010, nr. 3 din 05 mai 2010, nr. 4 din 04 mai 2010 (f.d. 5-8 Vol. I).

Conform pct. 2.3 din contract, a fost stabilit graficul de achitare a mărfii – tranșa nr. 1 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 septembrie 2010, tranșa nr. 2 – 40% din suma totală a datoriei până la 01 noiembrie 2010 și tranșa nr.3 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 decembrie 2010.

Astfel marfa a fost livrată în adresa SC "Părtaș" SRL în temeiul facturilor fiscale:

- seria SU nr. 2349947 din 25 martie 2010 în sumă de 228 975 de lei;
- seria SU nr.2350000 din 15 aprilie 2010 în sumă de 36 330 lei;
- seria SU nr. 3324492 din 04 mai 2010 în sumă de 1 334 614,53 de lei (f.d. 9-11 Vol. I).

De asemenea, la 19 mai 2011 între SRL "Flaronis" (în calitate de vânzător) și SC "Părtaș" SRL (în calitate de cumpărător), a fost încheiat contractul nr. 40 de livrare a produselor de uz fitosanitar (f.d. 12 Vol. I).

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale nr. 1 din 19 mai 2011, nr. 2 din 19 mai 2011, nr. 3 din 06 iunie 2011, nr. 4 din 22 iulie 2011, nr. 5 din 22 iulie 2011, nr. 6 din 05 octombrie 2011 (f.d. 13-18 Vol. I).

Conform pct. 2.3 din contract, a fost stabilit graficul de achitare a mărfii – tranșa nr. 1 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 septembrie 2014, tranșa nr. 2 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 noiembrie 2011 și tranșa nr.3 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 decembrie 2011.

Marfa a fost livrată în adresa SC "Părtaș" SRL în temeiul facturilor fiscale:

- seria JB nr. 0258734 din 19 mai 2011 în sumă de 198 296 de lei;
- seria JB nr. 0258799 din 06 iunie 2011 în sumă de 68 516 lei;
- seria JB nr. 0342533 din 22 iulie 2011 în sumă de 145 783,20 de lei;
- seria JB nr. 0342618 din 05 octombrie 2011 în sumă de 3 152,10 lei (f.d. 19-22 Vol. I).

La 23 martie 2012, între SRL "Flaronis" (în calitate de vânzător) și SC "Părtaș" SRL (în calitate de cumpărător), a fost încheiat contractul nr. 7 de livrare a produselor de uz fitosanitar.

Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitare au fost specificate în actele adiționale: nr. 1 din 23 martie 2012, nr. 2 din 02 aprilie 2012, nr. 3 din 02 aprilie 2012, nr. 4 din 19 aprilie 2012, nr. 5 din 19 aprilie 2012, nr. 6 din 19 aprilie 2012, nr. 7 din 16 mai 2012, nr. 8 din 16 mai 2012, nr. 9 din 19 iunie 2012, nr. 10 din 25 iunie 2012, nr. 11 din 05 iulie 2012, nr. 12 din 17 iulie 2012, nr. 13 din 02 august 2012, nr. 14 din 03 august 2012, nr. 15 din 05 noiembrie 2012 (f.d. 25-39 Vol. I).

Conform pct. 2.3 din contract, a fost stabilit graficul de achitare a mărfii – tranșa nr. 1 – 30% din suma totală a datoriei până la 01 septembrie 2012, tranșa nr. 2 – 30%

din suma totală a datoriei până la 01 noiembrie 2012 și tranșa nr.3 – 40% din suma totală a datoriei până la 01 decembrie 2012.

Marfa a fost livrată în adresa SC ”Părtaș” SRL în temeiul facturilor fiscale:

- seria JB nr. 0342681 din 23 martie 2012 în sumă de 143 468 de lei;
- seria JB nr.0342695 din 02 aprilie 2012 în sumă de 285 896 de lei;
- seria JB nr. 0342696 din 02 aprilie 2012 în sumă de 71 474 de lei;
- seria JB nr.0342738 din 19 aprilie 2012 în sumă de 100 400,75 de lei;
- seria JB nr. 0342739 din 19 aprilie 2012 în sumă de 67 759,25 de lei;
- seria JB nr.1017424 din 16 mai 2012 în sumă de 81 0845,70 de lei;
- seria JB nr. 1017695 din 19 iunie 2012 în sumă de 28 709,60 de lei;
- seria JB nr. 1017708 din 25 iunie 2012 în sumă de 79 815 lei;
- seria JB nr.1017751 din 05 iulie 2012 în sumă de 63 648,00 de lei;
- seria JB nr. 1017785 din 17 iulie 2012 în sumă de 82 368 de lei;
- seria JB nr. 1017818 din 02 august 2012 în sumă de 78 795 de lei;
- seria JB nr.1017821 din 03 august 2012 în sumă de 97 658,20 lei;
- seria JB nr.1017906 din 05 noiembrie 2012 în sumă de 3 837,60 de lei (f.d.40-53 Vol. I).

Astfel conform contractelor indicate supra, SRL ”Flaronis” a livrat SC ”Părtaș” SRL marfă (produse de uz fitosanitar) în sumă totală de 2 447 101,93 de lei.

La fel, s-a stabilit că prin ordinele de plată nr. 2 din 31 ianuarie 2011, nr. 5 din 01 martie 2011 și nr. 30 din 29 martie 2012, SC ”Părtaș” SRL a achitat SRL ”Flaronis” lei pentru marfa livrată sumele de 200 000 lei, suma de 1 000 000 și suma de 280 000 lei (f.d. 54-56 Vol. I).

Totodată, în contractele de vânzare-cumpărare nominalizate, a fost prevăzută penalitatea în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, care constituie 1 000 de lei și 0,8% din mărimea datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Prin pretenția din 28 martie 2013, SRL ”Flaronis” a solicitat SC ”Părtaș” SRL achitarea datoriei restante în sumă de 2 447 101,93 de lei până la data de 15 aprilie 2013, iar în cazul neachitării datoriei, penalitatea constituie suma de 2 368 795,22 de lei (f.d. 57 Vol. I).

Potrivit avizului de recepție, pretenția a fost recepționată de SC ”Părtaș” SRL achitarea la data de 30 martie 2013 (f.d. 57 Vol. I).

La 03 aprilie 2013, a fost întocmit Actul de verificare între SRL ”Flaronis” și SC ”Părtaș” SRL, prin care s-a stabilit datoria de 2 447 101,93 de lei, care a fost semnat de ambele părți (f.d. 59 Vol. I).

Prin încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni, a fost confirmată tranzacția de împăcare, încheiată la 03 iulie 2013, între SRL ”Flaronis” și SC ”Părtaș” SRL a fost încheiată tranzacția de împăcare, prin care ultima a recunoscut existența datoriei pentru produsele de uz fitosanitar procurate de la SRL ”Flaronis” în sumă de 2 447 201,93 de lei, penalități în valoare de 250 000 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 5 000 lei și cheltuielile executorului judecătoresc în sumă de 2 197,50 de lei (f.d. 85 Vol. I).

De asemenea, părțile au convenit că SC ”Părtaș” SRL va achita datoria pentru produsele de uz fitosanitar, astfel suma de 2 000 000 lei în termen de până la

20 decembrie 2013, suma de 447 101,93 de lei penalități în mărime de 250 000 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 5 000 lei și cheltuielile executorului judecătoresc în sumă de 2 197,50 de lei urmează să fie achitate până la data de 20 decembrie 2014.

Totodată, s-a convenit că executarea obligației conform tranzacției este garantată de către fidejusrorii Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii, conform contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013.

Astfel în temeiul contractului de fidejusiune Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii, în calitate de debitori ai obligației, au garantat executarea obligației de restituire a datoriei pentru produsele de uz fitosanitar în sumă de 2 447 101,93 de lei, penalitatea pentru neexecutarea în termen a contractului în sumă de 250 000 lei, precum și cheltuielile legate de soluționarea cazului.

Conform prevederilor contractului de fidejusiune, fidejusrorii garantează personal (cu patrimoniul propriu) îndeplinirea completă de către debitorul SC "Părtaș" SRL a tuturor obligațiilor de plată asumate prin contract față de creditorul garantat SRL "Flaronis".

Ulterior, la data de 05 martie 2014, Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia au depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 04 iulie 2013 a Judecătoriei Briceni.

Prin încheierea din 26 mai 2014 a Judecătoriei Briceni, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia din motiv că nu au fost atrași în proces, s-a casat încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătoriei Briceni și s-a dispus rejudecarea cauzei, (f.d. 138-141 Vol.I).

La 01 martie 2017, între SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL a fost încheiat contractul de cesiune a creanței.

Conform contractului de cesiune a creanței, SRL "Flaronis" a recunoscut existența datoriei față de ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL în sumă totală de 2 205 149,95 de lei, iar SRL "Flaronis", în contul achitării datoriei, cedează către ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL dreptul de creanță în cuantum de 2 447,101,93 de lei, pe care îl are în raport cu SC "Părtaș" SRL și Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia (f.d. 19 Vol. II).

Totodată, conform contractului de cesiune a creanței, SRL "Flaronis" a cedat cu titlu gratuit cesionarului ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL drepturile pe care le deține în legătură cu creanța de restituire doar a datoriei pentru produsele de uz fitosanitar în cuantum de 2 447 101,93 de lei, iar SRL "Flaronis" își va exercita în continuare drepturile ce reies din încasarea penalităților de întârziere pentru neexecutarea în termen a obligațiilor de achitare a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 05 mai 2017, s-a înlocuit SRL "Flaronis" cu succesorul în drepturi parțiale de a solicita încasarea datoriei în baza contractului de cesiune a creanței din 01 martie 2017 cu ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL (f.d. 26 Vol. II).

Prin cererea de concretizare a cerințelor din 23 mai 2017 (f.d. 33-34 Vol. II), ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL a solicitat încasarea de la SC "Părtaș" SRL, Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia a datoriei în sumă de 2 447,101,93 de lei, iar SRL "Flaronis" a solicitat încasarea de la SC "Părtaș" SRL, Ioxa Ghenadii și Iona Natalia a sumei de 3 523,680 de lei cu titlu de penalitate de întârziere, suma de 5 000 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 197,50 de lei cu titlu de cheltuieli de executare.

Prin hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a dispus încasarea în mod solidar de la Ioxa Natalia și Ioxa Ghenadii în beneficiul ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL a sumei de 2 447 201,93 de lei cu titlu de datorie și în beneficiul SRL "Flaronis" suma de 250 000 lei cu titlu de penalitate, suma de 5 000 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 197,50 de lei cu titlu de cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Ioxa Ghenadii și s-a menținut hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni (f.d. 174-179 Vol. II).

Prin decizia din 31 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Ioxa Ghenadii, s-a casat integral decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza la rejudecare în instanța de apel (f.d. 217-226 Vol. II).

Drept temei de trimitere a cauzei la rejudecare, a servit faptul că instanța de fond nu s-a pronunțat în partea ce ține de pretențiile înaintate față de SC "Părtaș" SRL.

După rejudecarea cauzei, prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Ioxa Ghenadii, s-a casat hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins acțiunea depusă de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei.

Procesul civil, la acțiunea depusă de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva SC „Părtaș” SRL, s-a încetat.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel în partea ce ține de încetarea procesului referitor la pretențiile formulate împotriva SC „Părtaș” SRL urmează a fi menținută, dat fiind faptul că deși recurenții au solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel, în motivarea recursului nu au invocat dezacordul cu decizia recurată în partea dată.

Totodată, Colegiul menționează, că referitor la acțiunea înaintată împotriva fidejursorilor Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia, instanța de apel a reținut că deoarece creanțele garantate de SC „Părtaș” SRL față de creditorii SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL s-au considerat stinse prin hotărârea din 21 august 2017 a Curții de Apel Bălți, încetează obligațiile de fidejusiune asumate de Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia în temeiul contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția instanței de apel în partea ce ține de respingerea pretențiilor înaintate față de fidejursorii Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia.

Conform art. 1146 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019), prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

După cum rezultă din contractul de fidejusiune din 03 iulie 2013, încheiat între SRL „Flaronis”, SC „Părtaș” SRL și Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia, ultimii în calitate de debitori ai obligației, au garantat executarea obligației de restituire a datoriei pentru produsele de uz fitosanitar în sumă de 2 447 101,93 de lei și a penalității

pentru neexecutarea în termen a contractului în sumă de 250 000 lei, încheiat între creditorul SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL.

Conform art. 1167 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019), fidejusiunea încetează odată cu stingerea obligației garantate.

La caz, se atestă că instanța de apel a respins cerința înaintată de către SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL cu privire la încasarea în mod solidar de la Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia a datoriei în temeiul contractului de fidejusiune, invocând stingerea creanței garantate a SC „Părtaș” SRL față de SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL, fără a se expune asupra argumentelor invocate de către recurenți în susținerea acestei pretenții și fără a verifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Conform art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, degrevarea de obligații a debitorului nu atrage degrevarea de obligații a fidejursorului sau a codebitorului principal.

După cum s-a menționat, prin hotărârea din 21 august 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a aprobat Raportul final și bilanțul de lichidare a debitorului SC „Părtaș” SRL, s-a încetat procesul de insolvență cu radierea SC „Părtaș” SRL din Registrul de stat al persoanelor juridice și s-au considerat stinse creanțele neexecutate ale SC „Părtaș” SRL.

Reieșind din prevederile legale menționate la caz, se reține că deși prin hotărârea instanței de insolvență s-au considerat stinse creanțele neexecutate ale SC „Părtaș” SRL, acest fapt nu atrage degrevarea de obligații a fidejursorului față de debitor.

Or, conform prevederilor contractului de fidejusiune, fidejursorii garantează personal (cu patrimoniul propriu) îndeplinirea completă de către debitorul SC „Părtaș” SRL a tuturor obligațiilor de plată asumate prin contract față de creditorul garantat SRL „Flaronis”.

Deci, din cele menționate supra, urmează că contractul de fidejusiune acționează pînă la achitarea deplină a tuturor obligațiilor garantate, deoarece obligația persoanei juridice lichidate (SC „Părtaș” SRL) se transmite fidejursorilor (Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia).

Prin urmare, obligațiile asumate în temeiul contractului de fidejusiune se mențin pînă la îndeplinirea completă de către debitor (SC „Părtaș” SRL) a tuturor obligațiilor de plată asumate prin contract față de creditorul garantat (SRL „Flaronis”).

Astfel dreptul de a pretinde executarea obligației de la fidejursori persistă chiar și după degrevarea de obligații (lichidarea debitorului).

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în

instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La caz, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor legale menționate, concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în normele enunțate supra, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Deci, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Instanța de recurs reține că, în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți. Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Pentru considerentele date, ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva omisiune, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra necesității remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel în partea respingerii acțiunii înaintate de SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei și penalității, pentru a asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc ce va fi adoptat.

Având în vedere cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL, de a casa decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți în partea respingerii acțiunii înaintate de SRL "Flaronis" și ÎCS "Agrorus-Moldova" SRL împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei și penalității și de a trimite cauza în această parte spre rejudecare în instanța de apel.

În rest, decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată ”Flaronis” și Întreprinderea cu Capital Străin ”Agrorus-Moldova” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în partea respingerii acțiunii înaintate de Societatea cu Răspundere Limitată ”Flaronis” și Întreprinderea cu Capital Străin ”Agrorus-Moldova” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei și penalității, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Flaronis” și Întreprinderea cu Capital Străin ”Agrorus-Moldova” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ioxa Ghenadii și Ioxa Natalia cu privire la încasarea datoriei și penalității și se restituie în această parte cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În rest, decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți se menține.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari